

Protokoll fra Teams-møte i rovviltnemnda for region 8 den 2.9.2021

Sted: Digitalt møte på Teams

Tid: Torsdag 2. september kl. 9.–13.

Arbeidstid: 4 timer møte og 2 timer forberedelse

Deltagere:

Rovviltnemnda	Andre
John Karlsen, leder Aslak Mathis Eira Mari Siljebråten Fred Johnsen	Ingeborg Nina Nygaard, Bardu kommune Karl Oskar Fosshaug, saueier Bardu Berit E. Gjerstad, Mattilsynet Ørjan Holm, Miljøvernforbundet Karl Otto Jacobsen, NINA Egil Kalliainen, Polmakk Flyttsamelag Steinar Nordheim Storelv, KS Emil Halvorsrud, SNO Ajna Nystad Skarstein, Troms Bondelag Magne Asheim, SNO Inger Hansen, NIBIO Bjørn Tore Søfting, Bondelaget samt Finnmark sau og geit Berit Kristine Utsi, Kautokeino Flyttsamelag Trine-Lise Slåtsveen, Kvænangen kommune Jan Ottar Østring, Troms Bondelag Han Ole Eira, Sametingsråd Jørn Gunnar Olsen, Sametinget Aase Berg, SFTF Torhild Gjølme, SFTF Anne Kristine Guttormsen, SFTF Iris Rita Hallen, SFTF Rasmus Høyning, SFTF Andreas Røsæg, SFTF

Sakliste

35/21	Godkjenning av innkalling og sakliste	s. 2
36/21	Orienteringer	s. 2
37/21	Saker til informasjon	s. 2
38/21	Kongeørnprosjektet i Vest-Finnmark, NINA v/Karl-Otto Jacobsen	s. 2
39/21	Rullering av forvaltningsplan for rovvilt i region 8 – status og veien videre	s. 2
40/21	Mattilsynet – oppsummerer beite- og rovviltssommeren 2021 i region	s. 2
41/21	Evaluering av FKT-ordninga – NIBIO v/Inger Hansen	s. 2
42/21	Bjørn i Bardu – Karl-Oskar Fosshaug om urotilsyn og koordinering fra forvaltningen	s. 3
43/21	Anbefaling – kvote for jakt på gaupe	s. 2

35/21 Godkjenning av innkalling og sakliste

– Vedtak –

Godkjent som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste til møtet den 2.9.2021.

36/21 Orienteringer

Nemnda orienterer om aktiviteter siden forrige møte

Orientering fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Orienteringer fra andre instanser/interessenter som deltar på møtet

37/21 Saker til informasjon

Avslag på søknad om ekstraordinær felling av jerv i region 8 – vinter og vår 2021

Avslag på søknad om videre skadefelling på bjørn i beiteområdet til Neiden beitelag

Beslutning om ingen lisensfelling i rovviltregion 7 og 8 i 2021

Rovdyrproblematikk i beiteprioritert område i Skibotn

Skadefellingstillatelse på en bjørn i deler av Lavangen, Salangen og Bardu kommuner 29.6.2021–6.7.2021

Uttalelse – Ørnebestanden må reguleres

38/21 Kongeørnprosjektet i Vest-Finnmark, NINA v/Karl-Otto Jacobsen

Rovviltnemnda tar presentasjonen til orientering. Presentasjon vedlegges protokollen.

39/21 Rullering av forvaltningsplan for rovvilt i region 8 – status og veien videre

Rovviltnemnda tar statusoppdateringen til orientering. Tidsplan og videre arbeid tas opp i neste møte.

40/21 Mattilsynet – oppsummerer beite- og rovviltsommeren 2021 i region

Rovviltnemnda tar oppsummeringen til orientering.

41/21 Evaluering av FKT-ordninga – NIBIO v/Inger Hansen

Rovviltnemnda tar presentasjonen til orientering. Presentasjon vedlegges protokollen.

42/21 Bjørn i Bardu – Karl-Oskar Fosshaug om urotilsyn og koordinering fra forvaltningen

Rovviltnemnda tar innlegget til orientering og merker seg spesielt at samhandlingen mellom ulike instanser må bedres. Videre at manglende forutsigbarhet gjør det vanskelig å rekruttere og beholde personell til urotilsyn, og at den jobben krever mye administrasjon.

43/21 Anbefaling – kvote for jakt på gaupe

– Vedtak –

Rovviltnemnda for region 8 tar saksfremlegget til orientering. Nemnda vi i tilrådning til kvote legge større vekt på skadebildet, på at det var vanskelige sporingsforhold i 2020/2021, og mange meldinger om observasjoner av gauper som ikke kunne bekreftes. Det er stor usikkerhet i registreringene av gaupe siste år. Rovviltnemnda tilrår slik kvote:

Gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland:

Kvote på 5 gauper i B-området i kommunene Kvænangen, Nordreisa, Kåfjord, Storfjord, Lyngen, Tromsø, Balsfjord, Målselv, Senja, Dyrøy og Sørreisa.

Gaupekvote i Finnmark:

Kvote på 3 gauper i B-området i Finnmark.

Rovviltnemnda ber om at Miljødirektoratet i vedtak om kvote avgjør fordelingen av kvote mellom områder.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda gir Miljødirektoratet følgende tilrådning til kvote:

Gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland:

Kvote på 4 gauper i B-området i kommunene Kvænangen, Nordreisa, Kåfjord, Storfjord, Lyngen, Tromsø, Balsfjord, Målselv, Senja, Dyrøy og Sørreisa.

Gaupekvote i Finnmark:

2 gauper i B-området i Finnmark.

Rovviltnemnda ber om at Miljødirektoratet i vedtak om kvote avgjør fordelingen av kvote mellom områder.

Saksfremlegg

Rovviltnemnda i region 8 skal fatte vedtak om anbefaling av kvote for kvotejakt på gaupe i Finnmark, Troms og fastlandsdelen av Nordland sør til Rombaksbotn. Sekretariatet ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark legger her frem saksfremlegg med en faglig tilrådning til kvote.

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har internasjonalt forpliktet seg til å ta vare på gaupe gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder.

Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge er i større og mindre grad felles bestander med våre naboland Sverige, Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen.

Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr.169 om urfolks rettigheter nevnes.

Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn.

Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Rovviltforliket av 2004 hadde sitt fundament i Stortingsmelding nr. 15 (2002–2003), rovvilt i norsk natur, og Stortingets behandling av denne gjennom innstilling S. nr. 174. Føringerne i disse to dokumentene er fulgt opp i rovviltforskriften som igjen er hjemlet i naturmangfoldloven og i viltloven. Naturmangfoldloven – som er Norges første lov om vern og bærekraftig bruk av naturen, både i og utenfor vernede områder, er ett av en rekke tiltak som følger opp den globale konvensjonen om biologisk mangfold. Velferden til viktige byttedyr for rovviltet, som tamrein og sau, er regulert gjennom lov av 19.6.2009 om dyrevelferd med tilhørende forskrifter.

Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Denne todelte målsettingen støtter seg til formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften:

Viltloven § 1 (lovens formål)

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at

naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1 (lovens formål)

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Rovviltforskriften § 1 Formål

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike roviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Bestandsmål, roviltnemndas myndighet og bakgrunnen for kvote – kvotejakt på gaupe

Roviltnemnda har myndighet til å fastsette kvote for kvotejakt på gaupe når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for gaupe i regionen, jf. §§ 7 og 11 i forskrift av 18.3.2005 om forvaltning av rovilt. Bestandsmålene er jf. forskriften også fordelt mellom Troms og Finnmark i fylket. Bestandsmålsetning for region 8, er ti ynglinger av gaupe, hvorav fire ynglinger skal være i Finnmark og seks ynglinger i Troms. Ved vurdering av kvoter skal de ulike bestandsmålene for Troms og for Finnmark, vektlegges og søkes nådd det enkelte år. Bestandsmåloppnåelsen baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovilt. De tre siste årene er det registrert 5, 11 og 6 familiegrupper i region 8, og dette gir et snitt på 7,3 familiegrupper. Roviltnemnda har dermed ikke myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe jf. roviltforskriften. Det er da Miljødirektoratet som fatter vedtak om kvote, roviltnemnda vedtar en anbefaling av kvote ovenfor Miljødirektoratet.

Kvoten for gaupe omfatter Nordland sør til Rombaken

I forvaltningsregion 7, Nordland, er det mål om 10 årlige ynglinger av gaupe. Her er det de tre siste årene registrert 5,5, 11 og 10 familiegrupper (gjennomsnittlig 8,8 ynglinger i perioden 2019–2021). Fylkesgrensa mellom Nordland og Troms er ingen naturlig barriere for gaupe, f.eks. i 2011 delte Nordland og Troms én yngling, og i 2012 delte regionene to ynglinger. Rombaken er en mer naturlig grense, og derfor har roviltnemnda i region 7 og roviltnemnda i region 8 inngått en samarbeidsavtale blant annet om kvotejakt på gaupe:

Samarbeidsavtale mellom roviltnemndene i region 7 og 8

Roviltnemnda i region 7 og roviltnemnda i region 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:

- kvote for jakt på gaupe,
- kvote for lisensfelling av jerv,
- kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området fastsettes av rovviltnemnda i Troms, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.
3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:
  - bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
  - fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
  - føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
  - tapssituasjonen for sau og rein i området
4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.
5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området administreres av Fylkesmannen i Troms. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området skal behandles av Fylkesmannen i Troms i nært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland.
6. I de tilfeller der Direktoratet for naturforvaltning har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at DN fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt DN.
7. Denne avtalen gjelder for perioden 6.9.2012–1.6.2015. Ved avtalens utløp skal det vurderes evt. videreføring av tilsvarende samarbeid. Avtalen kan oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker dette.

På møte for rovviltnemnda i region 8 den 21.1.2015, sak 4/15 om samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8 ble det vedtatt at avtalen videreføres inntil en av partene sier den opp. Rovviltnemnda i region 7 vedtok på sitt møte den 20.5.2015 i sak 10/2015 videreføring av avtalen inntil en av partene sier den opp.

Gaupe – overvåking og bestandssituasjon

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at kunnskapsgrunnlaget skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8. Gaupebestanden i Norge blir hovedsakelig overvåket ved årlig å registrere antall familiegrupper, som er mordyr fulgt av årsunger. De fleste registreringer skjer på sporsnø. Registreringsperioden varer fra 1. oktober og ut februar. Årsaken til at registreringene ikke varer lenger, er at voksne dyr går sammen i paringstiden i mars, og derfor feilaktig kan bli vurdert å være familiegrupper. For dokumentasjon av familiegrupper må observasjoner av dyr, spor eller sportegn meldes til SNO, som da sender rovviltpersonell ut i felt.

Det benyttes avstandsregler for å skille registreringer av ulike familiegrupper fra hverandre. De siste årene har det Skandinaviske gaupeprosjektet (Scandlynx <http://scandlynx.nina.no/>) samlet inn nye data på forflytning hos gauper. Basert på denne kunnskapen er det foretatt en revidering av de gjeldende avstandsreglene. Lengden på avstandsreglene varierer med antall døgn mellom observasjonene, og det skilles mellom dynamiske og en statisk avstandsregel. De dynamiske avstandsreglene tar utgangspunkt i maksimal luftlinje avstand som hunngauper forflytter seg fra en dag til påfølgende dager. Den statiske avstandsregelen gjelder når det er mer enn ti dager mellom observasjonene, og vil i praksis være ytterpunktene i et hjemmeområde for en hunngaue med unger.

Ut fra alle bekreftede observasjoner, både dokumenterte og antatt sikre, beregner Rovdata hvor mange familiegrupper som minimum lever i Norge det enkelte år. I 2021 fant de at det var 10 familiegrupper i Nordland og 6 familiegrupper i Troms og Finnmark, hvorav to i Finnmark.

I 2021 er det registrert en avgang på 8 gauper i Troms og Finnmark, derav tre voksne, hvorav en hunn i Finnmark. Blant de fem i Troms var det tre voksne, hvorav to hunndyr. I 2020 var det en avgang på 6 gauper, fire i Finnmark og to i Troms. De to i Finnmark var voksne hunner. Blant de fire i Finnmark var det tre voksne hvorav en hunn. Region 8 har altså en kjent avgang på seks voksne hunngauper siden 1.1.2020.

For å beregne antall gauper i bestanden tas det utgangspunkt i antall familiegrupper. Omregningsfaktorene som brukes er 6,24 ($\pm 0,73$ SE) for nordlig reinsdyrområde og 6,14 ($\pm 0,44$ SE) for sørlig reinsdyrområde (Andrén m.fl. 2002, Andersen m.fl. 2003). Sørlig reinsdyrområde regnes i denne sammenheng nord til og med Lenvik, Balsfjord og Målselv, mens nordlig reinsdyrområde regnes nordover fra Karlsøy, Tromsø, Lyngen og Storfjord.

Scandlynx har utviklet en modell for å beregne gaupebestandens utvikling over tid (Nilsen m.fl. 2011). Ny metodikk for å registrere familiegrupper som danner data for denne modellen blir beskrevet i Brøseth og Tovmo (2013). Når bestanden ligger rundt bestandsmål, tyder estimatene fra modellen på at bestanden skal holdes stabil ved å høste 0,43 voksne hunndyr per familiegruppe, totalt 1.27 dyr per familiegrupper (Nilsen m.fl. 2011).

Prognose for antall familiegrupper med gaupe i region 8 i 2022, gitt på bakgrunn av informasjon som var tilgjengelig i etterkant av kvotejakta i 2021 viser at mest sannsynlig vil være 8, 2 familiegrupper i 2022, med 75 prosent usikkerhetsintervall mellom 5,0 og 11,4 familiegrupper. Etter kvotejakta 2021 er det felt to gauper i region 8, en voksen hunn i Kvæningen og en voksen hann i Porsanger.

Tap av sau og lam til gaupe

I 2021 er det i Nordland 35 sau og lam som per 27.8.2021 er dokumentert eller antatt tatt av gaupe. I Troms og Finnmark er det fire sau og lam som per 27.8.2021 er dokumentert eller antatt tatt av gaupe.

I 2020 var det i Nordland 43 sau og lam som ble dokumentert eller antatt tatt av gaupe før 5. september. I Troms og Finnmark var det i 2020, per 5. september dokumentert tre sau og lam tatt av gaupe, alle tre i Kåfjord.

I 2019 var det i Nordland 59 sau og lam som ble dokumentert eller antatt tatt av gaupe, 30 av disse før 5. september. I Troms var det i 2019 13 sau og lam som ble dokumentert eller antatt tatt av

gaupe, 5 av disse ble funnet før 5. september. I Finnmark var det ingen sau som ble dokumentert eller antatt tatt av gaupe i 2019.

Tap av rein til gaupe

I perioden 2.9.2020–27.8.2021 er det i Troms og Finnmark 133 rein som er dokumentert/antatt drept av gaupe.

I perioden 1.9.2019–1.9.2020 var det i Troms og Finnmark 216 rein som ble dokumentert/antatt drept av gaupe. Tilsvarende periode året før var tallet 105.

I perioden 2.9.2020–27.8.2021 er det i Nordland 45 rein som er dokumentert/antatt drept av gaupe.

I perioden 1.9.2019–1.9.2020 var det i Nordland 118 rein som ble dokumentert/antatt drept av gaupe. Tilsvarende periode året før var tallet 120.

Det er en usikkerhet knyttet til neste års registrering av gaupe, dersom et gitt antall gauper tas ut av bestanden. Denne usikkerheten vurderer sekretariatet at i første rekke ligger i årlige variasjoner i ynglesuksess hos gaupe, og ikke i så stor grad i dataene som på nåværende tidspunkt danner beslutningsgrunnlaget.

Gjennom en sammenstilling av forskning på gaupas bestandsdynamikk i Skandinavia over en periode på ti år (Andersen m.fl. 2013) er det for alle gaupebestander som helhet beregnet et årlig vekstpotensial på omtrent 20 prosent ($\lambda=1,20$), men med en betydelig grad av variasjon mellom regioner, år, og individuell variasjon i rekruttering av avkom. Videre viser Andersen m.fl. (2013) i en teoretisk beregning at en avskytning på 16,7 % av estimert bestand før jakt opprettholder en stabil bestand, når det tas hensyn til dødeligheten av voksne hunngauper i perioden februar til mai. Dette forutsetter lik inn- og utvandring og at uttaket av voksne hunngauper ikke er for høyt. Selv om vi mangler finskala kunnskap om alderssammensetning av hunngauper, fødselsrate, overlevelse, og tids- og romlighetsvariasjon i byttedyr, kan det tyde på at tilgang til byttedyr er relativt stabil og oversiktlig i Troms, og mer avhengig av sesong og ikke så oversiktlig i Finnmark (Walton m.fl. 2016). Dvs. at en kan forvente en mer stabil produksjon og rekruttering av avkom i Troms enn i Finnmark. På bakgrunn av overnevnte, samt vurderingene av tapssituasjonen i dette saksframlegget, vurderer sekretariatet at kunnskapsgrunnlaget er godt. Derfor, vurderer sekretariatet beslutningsgrunnlaget som tilstrekkelig, føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 blir dermed ikke tillagt vekt.

Naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning sier at «en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Over er det vist at det finnes vesentlig kunnskap om gaupebestandens respons på jakttrykk, og om overlevelse og reproduksjon hos gaupe. Vi har også mye kunnskap om gaupas predasjonstakt på ulike byttedyr og på samspillet mellom gaupe og jerv. Mye av dette er samlet i Mattisson m.fl. 2015, Odden m.fl. 2014, Walton m.fl. 2016, og Linell og Tveraa (2015). Sekretariatet legger til grunn at bestandsmålet for gaupe skal nås og opprettholdes innenfor A-området for gaupe, sekretariatet har vurdert at foreslått kvote for kvotejakt på gaupe i region 8 ikke er til hinder for dette, og at kvoten dermed heller ikke er i strid med prinsippet i naturmangfoldloven § 10.

Naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver sier at «tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter». Rovviltnemnda

skal forholde seg til bestandsmålet som er et kompromiss mellom beitenæring og rovvilt, fastsatt i rovviltforskriften § 4. Rovviltnemnda skal sikre en bærekraftig forvaltning av rovvilt samtidig som hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser ivaretas, blant annet slik at en i størst mulig grad kan fortsette med beitedyr i utmark. Kvotejakt påvirker gaupebestanden, det dreier seg likevel om regional gaupeforvaltning innen nasjonale rammer som igjen er bygd på internasjonale avtaler, dette mener sekretariatet gjør at et kostnadsspørsmål ved evt. miljøforringelse ikke blir relevant i denne sammenheng.

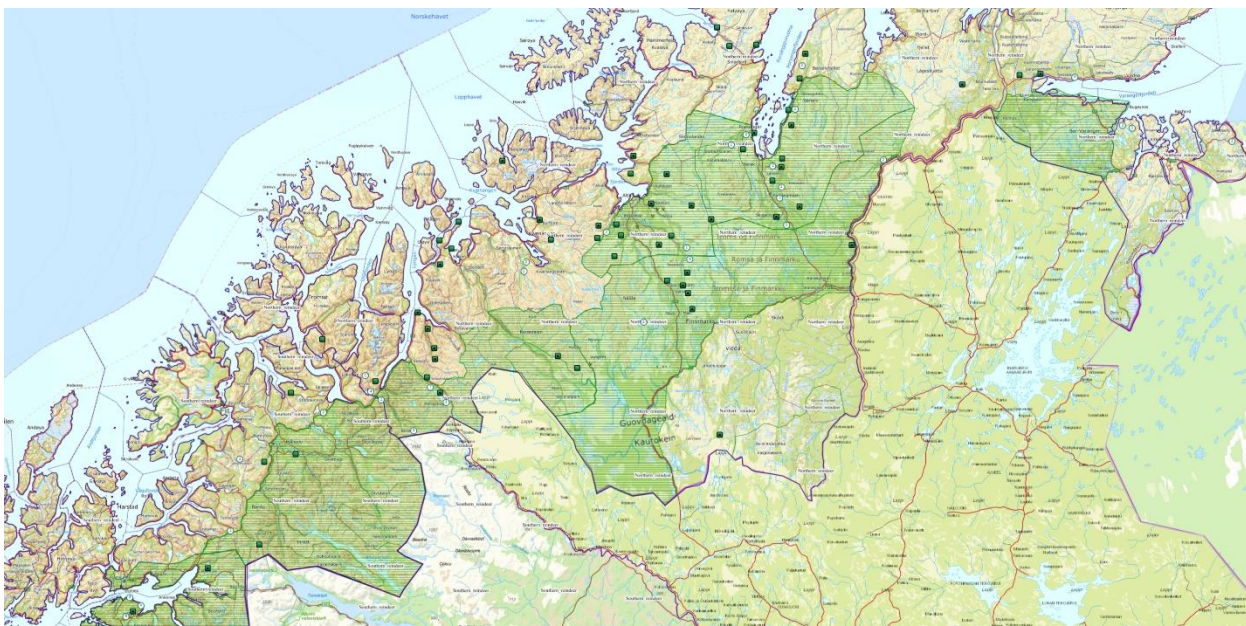
Naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder sier at «for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold gir de beste samfunnsmessige resultater». Innenfor fastsatte rammer jf. den todelte målsettingen om rovvilt og beitedyr har rovviltnemnda gitt klare føringer for en tydelig arealdifferensiert forvaltning. Kvotejakt gir forutsigbarhet og det er etter sekretariatets vurdering mer samfunnsøkonomisk enn skadefelling.

Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt med hjemmel i viltloven § 9 i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller høstingskriteriene som er fastslått i naturmangfoldloven § 16. Høsting (jakt) kan bare tillates når arten produserer et høstingsverdig overskudd. I tillegg skal det blant annet legges vekt på skade som arten gjør. Der rein og gaupe i region 8 er til samme tid, er det å forvente at rein er det viktigste byttedyret til gaupe (Mattisson, m. fl. 2011).

Hensikten med å iverksette kvotejakt, er å begrense veksten og/eller utbredelsen av gaupebestanden, for slik å begrense skadene gaupe påfører bufe- og tamrein. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skade på sau og rein.

Andelen voksne hunngauper som får fram unger, kan variere en del mellom år. I enkelte år vil en stor andel av de voksne hunnene få fram unger, mens det i andre år er en mindre andel som klarer dette. Tilgang til rein vinteren før fødsel av unger, og tilgang til rein vinteren etter fødsel påvirker sterkt sannsynlighet for at gaupe får avkom, og at avkom blir rekruttert til bestanden (Walton m. fl. 2016). Dette avhenger av både årlige variasjoner i klima og migrasjonsmønstre av rein innenfor revirarealene til gaupe, og tilgang til alternativt byttedyr om rein ikke er tilgjengelig om vinteren (Mattisson m. fl. 2015, Tveraa og Linell 2015, Walton m. fl. 2016). I tillegg er det mer sannsynlig at eldre hunngauper får avkom enn yngre gauper (Nilsen m. fl. 2012).

Tap av beitedyr til gaupe siste år samt erfaringer fra tidligere år, taler for at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, enn å åpne for begrenset kvotejakt på gaupe.

Figur 1. Rein og sau som etter undersøkelse av SNO er dokumentert eller antatt drept av gaupe i perioden 31.8.2020–31.8.2021. I hvite sirkler angir tallet hvor mange dokumenterte som ligger bak sirkelen. Skravert område angir A-området for gaupe. Legg merke til at det er lite dokumentasjon i Sør-Troms i denne perioden. Tap i indre Troms er i hovedsak til svensk rein, og svenske reindriftsutøvere har ikke samme dokumentasjonsordning, derfor må det antas at dokumentasjonsgraden er langt lavere i Indre Troms. Det var ikke dokumentert tap til gaupe nord for det som går frem av dette kartet.

Finnmark – beregning av jaktkvote

Bestandsmålet i Finnmark er på 4 familiegrupper av gaupe. De tre siste årene er det registrert 2 familiegrupper i snitt (1, 3 og 2). Dokumentert tap av rein til gaupe sist vinter indikerer at bestanden er noe høyere enn registreringene viser. Skadene er fordelt over store deler av Finnmark. Majoriteten av de dokumenterte tapene er i A-området.

Rovviltforskriften § 7 sier at rovviltnemndens vedtak om kvotejakt skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske forhold, bestanden og skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6. Rovviltnemnda har gitt føringer i sin forvaltningsplan om at bestandsmålet for gaupe skal nås og opprettholdes i A-området. Det foreslås derfor at det kun åpnes for jakt i B-området med følgende kvote:

2 gauper i B-området i Finnmark.

Troms og nordre del av Nordland – beregning av jaktkvote

Bestandsmål for Troms er 6 familiegrupper. De siste tre årene er det registrert 4, 8 og 4 familiegrupper i henholdsvis 2019, 2020 og 2021. Dette gir et snitt på 5,3. Vi har en kjent avgang på to voksne hunngauper i Nord-Troms i 2021, men ingen kjent avgang av voksne hunngauper i dette området over årene 2018, 2019 og 2020.

Rovviltnemndas forvaltningsplan av 10.10.2013 har klare føringer på at bestandsmålene skal nås innenfor A-områdene, mens det skal være et høyt trykk på uttak i B-områdene.

Dokumenterte tap til gaupe er lavest sør i regionen. Derfor vil ikke sekretariatet tilrå å åpne for kvotejakt på gaupe sør for Målselv, Sørreisa og Dyrøy.

Sekretariatet mener en kvote på fire gauper i nordlige B-område for gaupe i Troms, ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse. Det foreslås derfor at det åpnes for jakt i B-området med følgende kvote:

Kvote på 4 gauper i B-området i kommunene Kvænangen, Nordreisa, Kåfjord, Storfjord, Lyngen, Tromsø, Balsfjord, Målselv, Senja, Dyrøy og Sørreisa.

Nord i Nordland

I Nordland er forvaltningsplanen revidert i 2017, med justeringer vedtatt av nemnda 30.5.2018. Gaupe skal i Nordland forvaltes etter følgende prinsipper:

- *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*
- *Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.*
- *Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.*
- *Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.*
- *Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

De siste årene er det ikke dokumentert familiegrupper av gaupe i samarbeidsområdet med Nordland, men registreringssesongene 2019/2020 og 2020/2021 ble det i Nordland registrert fire familiegrupper nord for Fauske. I Nordland nord for Rombaken er det ikke dokumentert tap til gaupe i 2021. Våren 2020 ble det dokumentert en rein tatt av gaupe og sommeren 2020 ble tre sau dokumentert tatt av gaupe her. I 2019 ble tre sau og tre rein dokumentert eller antatt tatt av gaupe i samarbeidsområdet med Nordland.

I 2021 er det dokumentert tap til gaupe ved Bones i Bardu og ved Fossbakken i Lavangen. Det ser likevel ut til at tapene som siste tre år er dokumentert i Nordland nord for Rombaken kommer fra gaupe/r som har nordlig eller vestlig grense for sitt hjemmeområde her. Altså at gaupen/e ikke i særlig grad bruker området nord og vest for Bjerkvik. På den bakgrunn anbefaler vi at vurdering av eventuelt uttak av gaupe i samarbeidsområdet med Nordland gjøres som en del av vurderingen av kvote for Nordland.